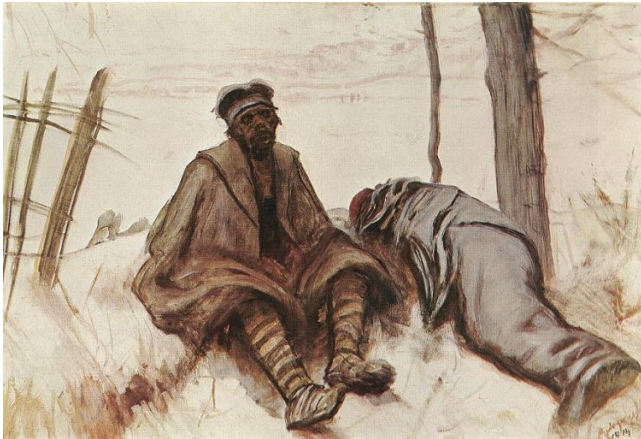

Gyóni Géza: Betlehemesek

Zakatol, zúg, dübörög a város.
Kormos kenyeret izzad a gép.
Kavarog, bűg az életi vásár,
Gyöngé a gyöngébbet löki odébb.
Vézna, csigázott testek inognak.
Vérbefutottan bús szemek égnek.
Szöges korbácsát nekieresztve
Gyermekeit csak veri az élet.

Sírva, sikongva, bukdosva rohannak,
Kidől az egyik, helyibe más áll.
– S ím, egy torlódó nagy utca sarkán
Egy percre megáll az életi vásár.
Egy percre bámész szemekkel állnak
Vézna, csigázott, igazott testek,
S utat engednek három kis tömzsi,
Piros orcájú betlehemesnek.

Három apróság hidegtől csípett
Piros orcával nagy-komolyan
Átballag köztük, s újra bezárul
A szennyes, könnyes emberfolyam.
A lelken régi pásztorzsoltárok,
Halk imák hangja száll halkán át –
Egy pillanatra – s megint az élet
Harsogja bűsz, vad, harci dalát.

Nincs itt karácsony. Minek kísértesz,
Babonás mese, szép Betlehem?
Örök nagypéntek szomorúsága
Ül hiteroppant, bús lelkemen.
Három királyok maguk osztoznak
Tömjénen, myrrhán, lopkodott kincsen,
És jászolokban milliók születnek,
És millióknak jászola sincsen.

Nincs itt karácsony. Mit is kerestek
Még itt, ti apró betlehemesek?
Kik Jézustok holtra keresték,
Meg is találták a Heródesek.
Mert eljött volna, már eljött volna,
Kit sok hazug ajk fennen sóvárog –
S szólna – ostorát megsuhogtatva –
„A templomból ki, kufárok!”

Nincs már karácsony. Menjetek innen
Sietve, apró betlehemesek,
Szíjostorával a cudar élet
Ugyis mihamar elér titeket.
Gömbölyű, gyöngé kis kezetekben
Összetörik a betlehem-játék,
Mint az enyémben. S lesztek ti is majd
Bús, hiteroppant, lézengő árnyék.

Gyóni Géza:
Csak egy éjszakára...

Csak egy éjszakára küldjétek el őket;
A pártoskodókat, a vitézkedőket.
Csak egy éjszakára:
Akik fent hirdetik, hogy - mi nem felejtünk,
Mikor a halálgép muzsikál felettünk;
Mikor láthatatlan magja kél a ködnek,
S gyilkos ólom-fecskék szanaszét röpködnek,

Csak egy éjszakára küldjétek el őket;

Gerendatöréskor szálla-keresőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor siketítőn bőgni kezd a gránát

S úgy nyög a véres föld, mintha gyomrát vágnák,

Robbanó golyónak mikor fénye támad

S véres vize kicsap a vén Visztulának.

Csak egy éjszakára küldjétek el őket.

Az uzsoragarast fogukhoz verőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor gránát-vulkán izzó közepén

Ugy forog a férfi, mint a falevél;

S mire földre omlik, ó iszonyu omlás, –

Szép piros vitézből csak fekete csontváz.

Csak egy éjszakára küldjétek el őket:

A hitetleneket s az üzérkedőket.

Csak egy éjszakára:

Mikor a pokolnak égő torka tárul,

S vér csurog a földön, vér csurog a fáról

Mikor a rongy sátor nyöszörög a szélben

S haló honvéd sóhajt: fiam... feleségem...

Csak egy éjszakára küldjétek el őket:

Hosszú csahos nyelvvel hazaszeretőket.

Csak egy éjszakára:

Vakító csillagnak mikor támad fénye,

Lássák meg arcuk a San-folyó tükrébe,

Amikor magyar vért gőzölve hömpölyget,

Hogy sirva sikoltsák: Istenem, ne többet.

Küldjétek el őket csak egy éjszakára,

Hogy emlékezzenek az anyjuk kinjára.

Csak egy éjszakára:

Hogy bujnának össze megrémülve, fázva;

Hogy fetrengne mind-mind, hogy meakulpázna;

Hogy tépné az ingét, hogy verné a mellét,

Hogy kiálná bőgve: Krisztusom, mi kell még!

Krisztusom, mi kell még! Véreim, mit adjak

Árjáért a vérnek, csak én megmaradjak!

Hogy esküdne mind-mind,

S hitetlen göggyében, akit sosem ismert,

Hogy hívna a Krisztust, hogy hívna az Istent:

Magyar vérem ellen soha-soha többet!

- - Csak egy éjszakára küldjétek el őket.

(Przemysl, november.)

GYÓNI GÉZA VERSEI

<http://mek.niif.hu/00600/00664/00664.htm>